

Nauja paramos saulės elektrinėms tvarka: daugiau skaidrumo ir galimybių verslui

Naujais paramos verslo įmonėms tvarkos pakeitimais dar labiau plečia ir skaidrina saulės energetikos rinką Lietuvoje, atverdami kelias parama pasinaudoti kiekvienai šalies įmonei, teigia saulės energetikos bendrovės „Saulės grąža“ pardavimo vadovas verslo įmonėms Adas Ridikas.

Šių metų birželio 21 dieną Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra paskelbė naują kvietimą gauti paramą.

Iki šių metų pabaigos įmonės kviečiamos teikti paraišką iš Klimato kaitos programos finansuojamai paramai, skirtai atsinaujinančių energetikos išteklių panaudojimui privačių juridinių asmenų poreikiams. Tam yra numatyta skirti 9 mln. eurų, paramos dydį skaičiuojant pagal fiksuotą įkainį – 246 eurus be PVM už 1 kW įrengtosios ar įsigytos saulės elektrinės galios. Pasak A. Ridiko, anksčiau subsidija priklausė nuo projekto vertės, o dabar jos dydis yra fiksuotas ir priklauso tik nuo saulės elektrinės galios. Tai reiškia didesnę projektų skaidrumą, nes skiriamos subsidijos dydžiai jokios įtakos nebeturės pačios elektrinės kaina.

„Kitas svarbus paramos tvarkos pakeitimas yra tas, kad dabar į ją gali pretenduoti visi privatūs juridiniai asmenys be jokių apribojimų. Anksčiau parama buvo orientuota į gamybos įmones, tačiau, pavyzdžiui, sandėliavimo įmonės į šį sąrašą negalėjo patekti. Dabar pasinaudoti parama galimybės sudarytos visiems verslams“, – teigiamais pokyčiais džiaugiasi bendrovės „Saulės grąža“ atstovas.

PASLAUGA IŠ VIENŲ IŠ VIENŲ RANKŲ

Devynis metus saulės elektrinių rinkoje veikianti bendrovė su valstybės paramą gavusiomis verslo įmonėmis yra įgyvendinusi ne vieną dešimtį tokių projektų ir šioje srityje yra sukaupusi daug ir įvairios patirties. Jos darbų krepšelyje – visų tipų saulės elektrinės: įrengiamos ant stogų, ant žemės ir net saulės šekimo sistemos. Garsiausiems saulės elektrinių gamintojams ir prekės ženklams atstovaujanti rinkos senbuvė kiekvienam klientui gali pasiūlyti individualų, jo poreikius geriausiai atitinkantį sprendimą. „Rengiant projektus, labai

svarbu pasirinkti tinkamą saulės elektrinės galią. Kaip rodo patirtis, neretai įmonės susiplanuoja per didelę galią, o bandant projektą įgyvendinti paaiškėja, kad tokia elektrinė tiesiog netelpa ant turimų stogų. Todėl planuojant ir pradedant tokius projektus bendrauti reikėtų ne tik su paraiškų dėl subsidijos rengėjais, bet ir su saulės elektrinių specialistais, kurie konkrečiu atveju gali individualiai nustatyti techninius sprendinius ir rekomenduoti optimalios galios saulės elektrinę“, – pataria A. Ridikas. Jo teigimu, saulės elektrinių rinkai augant septynmyliais žingsniais, atsiranda ne viena save garsiai šios srities profesionalais vadinanti, tačiau jokios didesnės patirties joje neturinti įmonė. Todėl, renkantis projekto partnerius, pirmiausia vertėtų pasidomėti, ką įmonė jau yra nuveikusi, ką gali parodyti ir ką iš savo patirties klientui patarti.

Pavyzdžiui, viešai prieinamoje informacijoje galima patikrinti įmonės darbuotojų skaičių ir matyti, ar joje veikia vos keli konsultantai, ar įmonė projekto įgyvendintojui gali pasiūlyti visą reikiamą pagalbą iš vienu rankų: nuo galimybių studijos iki saulės elektrinės įrengimo ir jos priežiūros. Būtent tokią paslaugą nuo A iki Z ir siūlo „Saulės grąža“.

ELEKTRINĖ ATSIPIRKS PER TRUMPESNĮ LAIKĄ

Džiaugdamiesi teigiamais pokyčiais rinkoje saulės energijos specialistai su nerimu stebi pasaulinių žaliavų ir produkcijos kainų augimo tendencijas, kurios lemia ir saulės elektrinių kainas. Kai kurioms medžiagoms šiemet pabrangus kelis kartus (saulės elektrinių gamyboje naudojamas silicis, sidabras, aliuminis, plienas, plastikas pabrango iki 50 %), brangstant darbo jėgai, augant infliacijai ir kylant logistikos paslaugų kainoms, saulės elektrinės taip pat brangsta.

„Matome, kad iki šiol žaliavų kainos vis dar auga, tačiau jau yra ženklų, kad kainų au-

gimo viršūnė pasiekta. Kai Kinijos vyriausybė ėmėsi veiksmų riboti spekuliacijas metalų kainomis ir atsargų kaupimą, geležies rūdos kaina ateities sandoriuose smuko beveik 6 %, maždaug 5 % krito plieno kainos. Tai rodo, kad ir produkcijos kainos ateityje turėtų mažėti ir grįžti į buvusias ribas“, – viliasi A. Ridikas. Tačiau, jo teigimu, kainų pokyčiai gali paliesti ne tik šiuo metu inicijuojamus projektus, bet ir jau senokai pradėtus. Mat projekto įgyvendinimo procesas yra ilgas ir užtrunka maždaug nuo 6 iki 9 mėnesių, neskaiciuojant laiko, reikalingo gauti subsidijai, viešajame konkurse išrinkti rangovui, o tai dar gali užtrukti nuo pusės metų iki metų. Taigi, rizikos tikrai nemažai, bet ir nauda didžiulė. Jei saulės elektrinių kainos stabilizuosis, tai gavusios subsidiją įmonės dabar gali tikėtis, kad saulės elektrinė atsipirks dar greičiau, nei iki šiol buvo – per 3–5 metus.

„Anksčiau, kai finansavimo intensyvumas siekė iki 30 %, saulės elektrinė atsipirkdavo per 5–6 metus. Dabar, esant fiksuotam paramos dydžiui, skaičiuojame, kad finansavimo intensyvumas didės ir sieks nuo 25 iki 45 %, atsižvelgiant į elektrinės galios dydį. Todėl ir atsiperkamumo laikas bus trumpesnis“, – prognozuoja bendrovės „Saulės grąža“ atstovas.

Saulės elektrines įsirengusios įmonės užsitikrina fiksuotą gana žemą elektros energijos kainą ir gali gerokai sumažinti savo gamybos sąnaudas ir taip įgyti konkurencinį pranašumą rinkoje. Todėl tai yra saugi ir prognozuojama verslo ateitį užtikrinanti investicija. A. Ridikas prognozuoja, kad, išplėtus galimų pareiškėjų ratą, pasinaudoti galimybe gauti subsidiją bandys nemažai įmonių, todėl rekomenduojama nedelsti ir jau dabar pradėti rūpintis visais reikalingais leidimais paraiškai pateikti. Šiam procesui taip pat reikia laiko, kuris gali būti lemiamas, nes projektai paramai gauti tvirtinami paraiškų pateikimo eilės tvarka. ■